

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Veras/ VVTB

Postbus 159

4190 CD Geldermalsen

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2020-0000026334

Uw referentie
9VERAS-ASB.13253b.B en
9VERAS-ASB.13233.B

Datum 5 maart 2020
Betreft asbestdossier

Geachte

Door middel van deze brief reageer ik op uw oproep, ontvangen per brief van de op 4 november 2019 over 'Asbestdaken saneren is werk voor professionals!' met kenmerk 9VERAS-ASB.13253b.B, de brief van 5 november 2019 over 'zorgen over uw aanpak van de herziening van het Asbeststelsel! en uw reactie op TNO-rapport' met kenmerk: 9VERAS-ASB.13233.B, en de e-mail van 11 december 2019 met als onderwerp 'RIVM-rapport'. In deze berichten heeft u verschillende onderwerpen aangestipt, waar ik in deze brief op hoofdlijnen op zal reageren. Tevens heeft u op 14 november hierover een gesprek gevoerd met de directie G&VW waarin meerdere van de genoemde onderwerpen aan de orde zijn gekomen.

Risicoperceptie en professionaliteit in de asbestverwijdering

In uw brief van 5 november geeft u aan te merken dat de risicoperceptie over asbest kantelt en dat er zelfs lacherig gedaan wordt over de gevaren van asbest. De staatssecretaris heeft in de Kamerbrief al aangegeven dat het een ernstige zaak is als dit beeld bestaat, omdat het gevaar van asbest buiten kijf staat. Zij gaf aan dat veiligheid van werknemers altijd vooropstaat, en dat daarom strenge regels bestaan voor het werken met kankerverwekkende stoffen, zoals asbest. U geeft aan dat asbestsanering werk is voor professionals en dat ben ik met u eens. Asbestsanering blijft ook in de toekomst werk voor professionals. De strenge regels voor werken met kankerverwekkende stoffen, en enkele specifieke asbest-aanvullingen daarop, zullen ook na de beoogde wijzigingen in de regelgeving onverkort van kracht blijven. Het beeld dat bij een mogelijke wijziging iedereen asbest zou kunnen gaan saneren, is dus onjuist. Certificatie is en blijft een belangrijk extra borgingsinstrument. Het is de bedoeling dit instrument in de toekomst effectiever in zetten, zodat asbesttoepassingen die de potentie hebben om te leiden tot hoge blootstellingen altijd gecertificeerd worden verwijderd, óók wanneer deze door innovatie in risicoklasse 1 verwijderd kunnen worden. Dat betekent een uitbreiding van de certificatieplicht voor bepaalde toepassingen waar deze het meest nodig is. Voor andere toepassingen is er minder reden voor de extra waarborg van certificatie en zal deze kunnen vervallen, maar ook dan zullen strenge regels voor het werken met kankerverwekkende stoffen blijven gelden. U vraagt ook aandacht voor de gevolgen van een wijziging van inzet van de certificatieverplichting bij asbestverwijdering voor het Landelijk Asbestvolgsysteem (LAVS). De ministeries van IenW en SZW zijn zich bewust van

eventuele gevolgen en zijn hierover met elkaar in overleg. Om een keuze te kunnen maken hoe deze indeling eruit moet zien, is TNO om advies gevraagd.

Datum

5 maart 2020

Onze referentie

2020-0000026334

TNO-rapport

In uw kritiek op het TNO-rapport "Aanknopingspunten voor differentiatie in risico's van werkzaamheden met asbest voor beheersregimes" geeft u onder andere aan dat TNO niet onafhankelijk is, en dat de deskundigheid van TNO op het gebied van asbest overschat wordt. Ik vind het belangrijk te benadrukken dat ik vertrouwen heb in TNO als onafhankelijk onderzoeksinstituut en hun deskundigheid op het gebied van asbest en daarmee ook waarde hecht aan hun adviezen.

Ik geef u graag de context en aard van het rapport aan omdat deze aard en context niet duidelijk genoeg is gebleken. De vragen of werkzaamheden complex zijn en of er categorieën asbesttoepassingen te identificeren zijn waarvoor certificatie wel of niet vereist moet zijn, zijn niet wetenschappelijk te beantwoorden: het zijn beleidsmatige vragen. Dit rapport heeft dus het karakter van een beleidsadviesrapport dat het ministerie helpt om een onderbouwd voorstel voor wijziging van de regelgeving te formuleren. Het is niet TNO die de keuze maakt. De vraag aan TNO is om een goede wetenschappelijke basis te bieden waarop de beleidskeuzes kunnen worden gemaakt. Het rapport is gedeeld met stakeholders en met de Tweede Kamer om zo transparant mogelijk te zijn, maar richt zich in eerste instantie niet op deze doelgroep. Mogelijk zijn daardoor verschillende beelden ontstaan over de inhoud.

Om een goed onderbouwd voorstel te kunnen doen, wordt momenteel door enkele deskundigen op het gebied van blootstelling en asbestverwijdering een review uitgevoerd op dit rapport.

U vraagt ook aandacht voor de kwaliteit van de onderliggende data van het TNO-rapport. U bent bezorgd over de kwaliteit van de data omdat er historische data gebruikt worden, en tevens omdat er data gebruikt worden die zijn aangeleverd door derde partijen binnen het uitvoeren van validaties. De zorgen over de kwaliteit van historische data deel ik niet. Er zijn door TNO alleen historische data gebruikt waarvan de kwaliteit bekend is; daarnaast zijn er veel eigen metingen toegevoegd. In het TNO-rapport staat beschreven op welke manier dit is gebeurd. Er zijn alleen metingen gebruikt die technisch goed zijn uitgevoerd, waarvan de monsters goed en nauwkeurig zijn geanalyseerd, en waarvoor voldoende contextuele informatie beschikbaar was.

Validatie-onderzoeken van derden kunnen als informatiebron dienen voor wat de te verwachten blootstelling is *bij een specifieke werkwijze*. Wel zou het zorgelijk zijn als op grote schaal "foutieve" validaties worden achtergehouden omdat daardoor het beeld over de mate van blootstelling onterecht gunstig zou kunnen zijn. Het is niet duidelijk in hoeverre dit aan de orde is maar ik deel uw zorg dat dit een onwenselijke situatie zou zijn. Ik heb TNO dan ook gevraagd om binnen het bestaande programma controlemetingen op aangeleverde data van derden te doen, zodat vastgesteld kan worden dat er geen "selectie" van data heeft plaatsgevonden waardoor het beeld te gunstig uitvalt. Daarnaast ligt natuurlijk in de eerste plaats de verantwoordelijkheid bij werkgevers om de blootstelling tijdens het werk te meten.

In uw commentaar impliceert u dat het onderdeel van het TNO-rapport waarin gekeken wordt hoe in andere Europese landen met asbest wordt omgegaan is ingegeven door de vraag of de Nederlandse regelgeving 'strenger' of 'minder streng' is, en dat de beleidskeuze mede daarop zal worden gemaakt. Ik wil hierbij duidelijk maken dat dit niet het geval is. Dit wordt in het rapport overigens ook

niet aangegeven.

Rapport RIVM

Ten aanzien van het RIVM-rapport over de gezondheidseffecten van een eventuele bijstelling van de toetswaarde heeft u vergelijkbare opmerkingen. U geeft aan de vraagstelling tegelijkertijd onduidelijk en onjuist te vinden. Ook hier is de bedoeling van dit rapport relevant. Het gaat hier om een verkennend beleidsadviesrapport dat het ministerie helpt om tot een onderbouwd voorstel voor wijziging van de regelgeving te komen. U geeft ook aan dat u de vermelding van de betrokkenheid van VVTB en VERAS niet herkent. Naar aanleiding van uw reactie heeft het RIVM de vermelding van uw betrokkenheid in het onderzoeksrapport aangepast.

Het RIVM heeft gekeken naar de te verwachten gezondheidseffecten van een eventuele aanpassing van de voorgeschreven toetswaarde bij eindmetingen ter vrijgave van een ruimte waar amfibool asbest is verwijderd. Deze staat nu op 2.000 vezels per kubieke meter en de optie die is verkend door het RIVM is om deze in gevallen waar gemeten wordt, te verhogen tot 10.000 vezels per kubieke meter, de waarde die gold tot 1 januari 2017. In de brief van 16 december heeft de Staatsecretaris aangegeven dat, na de adviezen van TNO en RIVM, het uitvoeren van deze verkende beleidsoptie niet opportuun is.

Stakeholdersbijeenkomsten

De uiteenlopende groep stakeholders die met het asbestdossier te maken hebben wordt over de voorgenomen wijzigingen via de stakeholdersbijeenkomsten en verdiepende bijeenkomsten geïnformeerd. We nodigen u uit zoveel mogelijk van deze momenten gebruik te maken en waarderen uw aanwezigheid bij deze bijeenkomsten. Via deze bijeenkomsten informeerden wij u het afgelopen jaar bijvoorbeeld over het voornemen om certificatieplicht afhankelijk te maken van het type asbesttoepassing. Tevens zijn verdiepende inhoudelijke bijeenkomsten georganiseerd voor alle stakeholders om in te gaan op de inhoud van het TNO-rapport. In het algemeen geldt dat we zoveel mogelijk gehoor proberen te geven aan wensen van stakeholders, maar waar belangen conflicteren is dit helaas niet altijd mogelijk.

Rond de zomer zal een formeel consultatiemoment in de vorm van een internetconsultatie gehouden worden over het voorstel voor aanpassing van de arboregelgeving.

Hoogachtend,

mw. drs. H. Boussem
directeur Gezond en Veilig Werken

Datum

5 maart 2020

Onze referentie

2020-0000026334